

Чебан Олександр Іванович,

к.держ.упр., доц., доцент кафедри регіональної політики і публічного адміністрування,
Одеський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Одеса

ORCID ID 0000-0002-4087-0698;

Ясиневич Станіслав Людвигович,

к.держ.упр., член ГО "Нова еліта нації",
м. Одеса

ORCID 0000-0002-7943-1588

УДК 351:304:070+654.19+654.197+004

doi: 10.34213/ap.20.01.10

КОНЦЕПТ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО ВПЛИВУ НА ДІЯЛЬНІСТЬ СУСПІЛЬНОГО МОВЛЕННЯ

Розглянуто питання формування механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення та запропоновано концепт цього механізму. Відповідно до логіки проєктування механізмів представлено концепт механізму державного регулювання діяльності суспільного мовлення в описовому та графічному вигляді з визначенням його складових. Наголошено, що важливим є розроблення концептуального змісту механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення, який потребує безпосереднього визначення його призначення, а саме визначення виду впливу – управління або регулювання. Визначено, що державний вплив на діяльність суспільного мовлення можна описати через механізм державного регулювання.

Ключові слова: суспільне мовлення, державний вплив, механізм державного регулювання.

Постановка проблеми. В наші дні доступ до інформації – це фундамент соціальності, основа громадянського суспільства. Це проявляється у володінні світовим контентом, свободі знати, оцінювати, голосувати, керувати, приймати рішення. Він забезпечується наявністю в демократичній країні суспільних медіа-ресурсів та суспільного мовлення як частини цих ресурсів. Саме тому постає питання впливу держави на ці процеси та побудова механізму державного регулювання діяльності суспільного мовлення, який забезпечить становлення суспільного мовлення в Україні та його інституційну і фінансову незалежність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження зазначеної проблематики мають досить вузький спектр робіт зарубіжних та вітчизняних вчених. Так, праці Ю. Трещевського присвячені сутності механізму державного регулювання економіки; Г. Бичкової – про роль держави в ринкових умовах щодо регулювання суспільних відносин у певних сферах суспільного життя та логіку розробки механізму державного регулювання в цих сферах; С. Гурієва, А. Плеханова – про застосування моделей механізмів не тільки до економічних інститутів, а й до політичних і соціальних. Різноманітним аспектам механізмів державного регулювання відповідних сфер суспільного життя, призначення механізмів управління присвятили свої праці В. Князєв, В. Бакуменко, Н. Ткачова, С. Чернов та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Становлення інституту суспільного мовлення як складової суспільних медіа-ресурсів та його фінансової незалежності значною мірою залежить від держави. Державний вплив на сфери суспільного життя здійснюється за допомогою різ-

номанітних управлінських впливів, що складають змістовну частину механізмів державного управління. Різноманітність підходів до розуміння та формування змістовної частини механізму державного управління (регулювання) конкретною сферою або галуззю соціально-економічних відносин створив великий перелік авторських підходів. Тому залишається відкритим питання концептуалізації змісту механізму державного впливу на конкретні сфери суспільного життя та побудова відповідної методології його розробки. Окремим питанням є відсутність досліджень щодо підходів до формування механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення. Адже саме держава виступає ініціатором утворення суспільного мовлення, є його власником, місія суспільного мовлення забезпечується через державний вплив на суспільні відносини.

Метою статті є визначення концептуального змісту та виду державного впливу на діяльність суспільного мовлення та описове і графічне представлення цього механізму.

Виклад основного матеріалу. Розуміння сучасного світу, стану розвитку суспільства як окремої країни, так і всього світу, є основою для реформування, побудови та модернізації діяльності органів публічної влади. Одним з уявлень про світ є Концепція суспільства знання, яка пропонується ЮНЕСКО. Загальним лейтмотивом цієї концепції є те, що в умовах переходу від інформаційного суспільства до суспільства знання на перший план висувається суспільна складова, яка складається зі плюралізму, солідарності, участі, включеності. Концепція суспільства знання базується на принципах: рівного доступу до якісної освіти, загального доступу до інформації і знанням, свободі слова та ін. [11].

На сучасному етапі, поряд з розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, радіо і телебачення залишаються загальнодоступними та поширеними засобами отримання та розповсюдження інформації в суспільстві. Поряд із цим різноманітні міждержавні та світові організації підкреслюють важливість суспільного мовлення, яке є надійним інструментом, що забезпечує плюралізм та соціальну включеність. Унікальність ролі суспільного мовлення міститься у наданні доступу до інформації і знанням за рахунок різноманітного контенту, що виробляється. Саме такий підхід відповідає місії ЮНЕСКО, яка виступає за вільне розповсюдження інформації та ідей. Тому ЮНЕСКО як і інші міжнародні організації виступає за редакційну незалежність суспільного мовлення яка забезпечить виконання нею освітньої та культурної місії.

Наступним аспектом, на який ми звертаємо увагу, є світоглядна концепція постмодерну, через яку можна пояснити процеси у медіа-просторі. Основними ознаками постмодерну можна назвати полікультурність, естетику масової культури, плюралізм, релевантність, теорія гри та ін. Заперечення централізму є однією з основних ознак даного явища і передбачає перегляд соціопросторових координат, а сам простір підлягає деконструкції. Розвиток технологій спричинив “комунікаційне прискорення”, яке має прояв у медіатизації суспільства та її залежності від смислів, що продукуються мас-медіа. Тут треба згадати роботу Ж. Бодрійяра, яка присвячена постмодернізації мас-медіа. Він розглядає сучасний медіа-простір як місце конструювання певних цілісних (придатних для сприйняття) симулякрів, що мають заміщувати старі симулякри [1].

Як зазначає Ю. Хабермас, у суспільстві постмодерну, де інтереси громадян підпорядковані “індустрії культури” і політичному перформансу, інститути засобів масової інформації стають підконтрольними ринку і владним структурам, нагороджують певні групи владою і престижем, подібно монархам у феодалну епоху. Політична участь публіки зводиться до мовчазного

споживання медіапродукту. Громадяни користуються сервісами державних структур і беруть на себе роль споживача, чекаючи чергового рішення з боку владних інститутів. Такі тенденції формують “маніпулятивну” публічну сферу, створювану ринком і владними інститутами для легітимації існуючого соціального порядку [12].

На протипагу цьому, суспільне мовлення надає можливість для обговорення, розповсюдження інформації та ідей, необхідних для відповідного функціонування демократичного суспільства. Для забезпечення виконання покладених завдань на суспільне мовлення необхідно виконати три умови:

- незалежність суспільного мовлення повинне гарантуватися незалежними плюралістичними адміністративними радами;
- суспільне мовлення повинне мати гарантоване фінансування, що є достатнім для задоволення потреб та інтересів населення, а також вільного просування інформації та ідей;
- суспільне мовлення повинне бути підзвітним громадськості за виконання поставлених ним завдань та використання ресурсів [8].

Спираючись на вищевказане зазначимо, що потребує осмислення та розробки механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення. Зазначимо, що в Україні з 2014 р. функціонує Закон “Про суспільне телебачення і радіомовлення України”, яким визначається певний механізм діяльності цього мовлення. Так, у ст. 1 зокрема зазначається: “Суспільне телебачення і радіомовлення України створюється з метою задоволення інформаційних потреб суспільства, залучення громадян до обговорення та вирішення найважливіших соціально-політичних питань, забезпечення національного діалогу, сприяння формуванню громадянського суспільства” [5].

Поряд з цим наведемо власний підхід до розуміння та визначення суспільного мовлення. Суспільне мовлення визначається як сукупність способів і засобів соціальних комунікацій, що створюють єдиний комунікаційний простір соціуму, де відбувається генерація, формування потоків соціальної інформації з метою задоволення комунікативних потреб суспільства.

Головною ознакою суспільного мовлення є те, що воно утворено державою, підконтрольне громадськості, продукт цього мовлення забезпечує потреби членів суспільства у комунікації та інформації. Така система мовлення виступає як інститут громадянського суспільства, що управляється суспільством, фінансується суспільством та призначена для суспільства.

В сучасних українських реаліях суспільне мовлення треба розглядати як суб’єкт медіа-ринку, діяльність якого регламентується окремим законом України та нормативними актами у сфері функціонування засобів масової інформації, підприємництва та ін. Продукт діяльності суспільного мовлення направлений на задоволення потреб суспільства та виробляється і використовується на відповідних принципах.

Отже, переходячи до розробки концепту механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення зазначимо, що концептуалізація змісту механізму потребує осмислення отриманої інформації, що була здобута нами в ході нашого дослідження. Уявне конструювання предметів і явищ призводить до утворення певного уявлення про світ у вигляді концептів. Концептуалізація дає можливість створити абстрактну та спрощену точку зору на світ. По суті вона є абстрактною моделлю певного явища у світі, за допомогою встановлення певних понять, що описують відповідне явище. Тобто, це вироблення концептуальної схеми або моделі явища, яка відображує лише істотний набір вихідних

концептів-конструктів, що дозволяє задавати картину реальності, що досліджується. Крім того, концептуалізація має рух від абстрактного до конкретного, що представляє знання в структурованому та деталізованому вигляді.

Відповідно до логіки проектування механізмів має бути сформованим уявлення про те, що ми хочемо отримати наприкінці, а саме: мету, структуру, продукт. Продукт цього механізму – це певний медіа-контент який відповідає місії суспільного мовлення та задовольняє потреби суспільства в інформації та знаннях. Крім того, ми пов'язуємо продукт діяльності суспільного мовлення з розвитком громадянського суспільства в Україні [10]. Тому цільове призначення механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення міститься у забезпеченні постійно змінних потреб суспільства в інформації, комунікації та інше задля постійного розвитку суспільства та формування громадянського суспільства.

Звертаємо увагу, що розробка концепту такого механізму пов'язана з певною особливістю – це державний вплив на суб'єктів, що виробляють певний продукт, який споживається громадянами, організаціями, підприємствами тощо. Ця особливість показує наявність трьох компонентів: центру, який утворює механізм та здійснює управління або регулювання діяльністю суб'єктів; суб'єкти (суб'єкт), що виробляють продукт; клієнт (споживачі), що споживає цей продукт.

При розробці концепту механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення треба враховувати, що сукупність його елементів або впливає на розвиток об'єкту, або забезпечує розвиток об'єкта. Розробку концепту механізму проведемо на основі сукупності уявлень про його складові. Логіка розробки цього механізму буде спиратися на сукупність елементів та їх взаємозв'язок, що складаються з: об'єкту, центру, суб'єктів механізму, алгоритму роботи, опису результатів (продукту), умов, допущень або обмежень застосування механізму [2].

Розглядаючи механізм як систему, дослідники наголошують, що механізм треба розглядати у вигляді двох підсистем, що взаємодіють – функціональної та підсистеми забезпечення (див., наприклад, [6]). В рамках функціональної підсистеми відбувається планування, стимулювання, відповідальність і головне вироблення продукту механізму. До підсистеми забезпечення можна віднести фінансування, контроль, кадрове, інформаційне та правове забезпечення та ін.

Таким чином, об'єктом механізму є суспільство, що під впливом продукту, який виробляється функціональною підсистемою змінюється, трансформується у громадянське суспільство.

До "Центру" цього механізму (елемент, що управляє та здійснює відповідний вплив) ми відносимо органи влади, що мають функцію управління та регулювання діяльністю суспільного мовлення. До них можна віднести Верховну Раду, Президента, Уряд тощо.

Суб'єктами механізму (носії предметно-практичної діяльності, що беруть участь в роботі механізму) є всі елементи, що впливають на вироблення продукту. Вони розподіляються по підсистемі забезпечення та функціональній підсистемі та мають різноманітні функції в рамках алгоритму функціонування даного механізму. Одним із головних суб'єктів є суспільне мовлення (Національна суспільна телерадіокомпанія України), що входить до функціональної підсистеми. Суспільне мовлення або система суспільного мовлення представлена відповідною структурою конкретних мовників. Саме вона виробляє той

продукт, що надається суспільству і через який розвивається громадянське суспільство в інформаційну епоху. Суспільні мовники є кінцевим ланцюгом у функціональній підсистемі.

Алгоритм механізму складається з алгоритмів діяльності суб'єктів підсистеми забезпечення та функціональної підсистеми. Розробка алгоритмів є основним завданням "Центру". Зміни "Центром" в алгоритмах можуть складати функцію регулювання цього механізму. Треба зазначити, що важко виокремити даний механізм з механізмів більш високого рівня та механізмів з інших сфер суспільного життя. Тому алгоритми функціонування суміжних механізмів будуть мати вплив на вироблення алгоритму діяльності цього механізму.

До параметричного опису результатів, що плануються та характеризують стадію розвитку об'єкта, можна віднести ступінь задоволеності потреб і специфічних інтересів населення, яке складається з різноманітних груп. Також можна віднести опис параметрів, що відносяться до дотримання принципів, що сприяють формуванню громадянського суспільства такі, як економічний і політичний плюралізм, публічність і загальна поінформованість та багато інших. До цього опису також можна включити дані вітчизняних та міжнародних громадських організацій (див., наприклад, [13]).

До умов, що сприяють або перешкоджають роботі механізму та які здатні змінити алгоритм його роботи, можна віднести внутрішній вплив та умови, й зовнішній вплив та умови. До внутрішніх можна віднести наступні: слабка комунікація між суб'єктами, професійна підготовленість та поведінка суб'єктів, матеріальна складова, невідповідність цілей суб'єктів цілям діяльності механізму або цілям "Центру" та ін. До зовнішніх можна віднести політичну, соціальну та економічну ситуацію в країні, зобов'язання перед зовнішніми суб'єктами, також треба враховувати ставлення громадян до діяльності суспільного мовлення та ін.

Допущення та обмеження застосування цього механізму, що використовуються при аналізі стосуються загального стратегічного бачення "Центром" розвитку суспільства та громадянського суспільства зокрема. Також допущенням концепту механізму є те, що продукт механізму або його цільове призначення впливає на суспільство та змінює і трансформує його на громадянське. Обмеження застосування диктуються загальною концепцією економічного розвитку, який не передбачає ринкового середовища, самоорганізації та самоуправління суб'єктів цього механізму.

Мова опису даного механізму має вираз через графічне узагальнене представлення, що візуалізує основні елементи механізму та зв'язки. Також мова стосується логіко-аналітичного опису продукту та його впливу на суспільство, опису підсистем (головним чином фінансову та організаційну складову) та ін.

До критеріїв якості та результатів роботи механізму ми визначаємо якісні (дотримання стандартів, принципів, якісні зміни у суспільстві тощо) та кількісні (вони стосуються самого продукту та кількісні характеристики змін у суспільстві, які стосуються ознак громадянського суспільства).

Цільовою функцією механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення є вироблення продукту (комунікація, інформація та ін.), що сприяє розвитку громадянського суспільства.

Отже, ми можемо перейти до графічного представлення елементів механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення (рис. 1).

Цей механізм визначає принципи і послідовність виконання відповідних дій різноманітними суб'єктами. Роль "Центру" (як незалежного арбітра)

обмежується функцією організації та контролю виконання правил, що розробляються суб'єктами на основі врахування інтересів всіх сторін. Методи і способи взаємодії можуть складати різноманітні типи: такі, як інформаційні, перерозподіл, укладання угод, інтеграція та ін. Також характеристикою цього механізму є сталий зворотний зв'язок суб'єктів, об'єктів і «Центру», механізму взаємодії та визначає певною мірою горизонтальні взаємовідносини між суб'єктами.

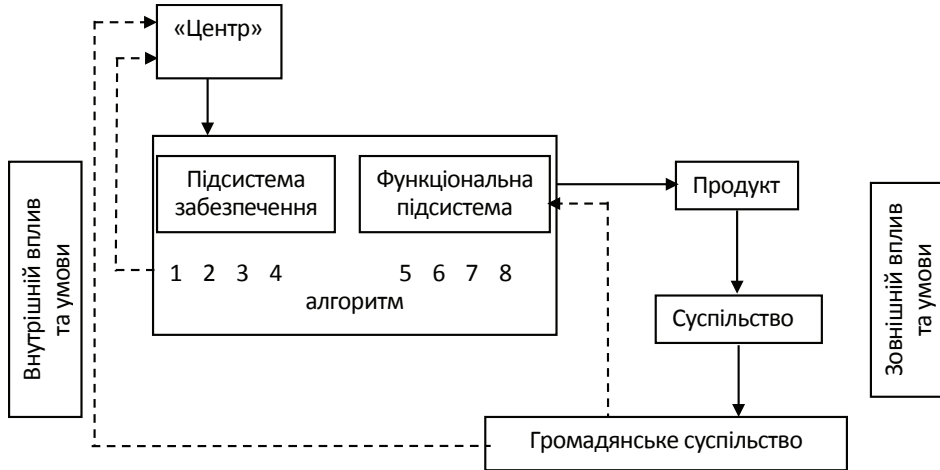

Рис. 1. Концепт механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення

Залежно від ролі «Центру» як елемента, що визначає правила «роботи» механізму, розрізняють механізм як інструмент впливу та механізм взаємодії суб'єктів. Так, у першому варіанті взаємодія центру з суб'єктами відбувається за принципом згори – до низу, тобто проста організаційна структура. До специфіки методів і способів управління, що застосовуються в такому механізмі, можна віднести організаційні, інституційні, фінансові, адаптаційні та ін. Ці методи можуть використовуватися у мотиваційних механізмах та механізмах примусу. Мотиваційні механізми створюють умови, що опосередковано впливають на реалізацію цільових намірів і мотивують суб'єктів до досягнення механізмом цілей. Він зумовлює врахування інтересів і потреб суб'єктів, а якість алгоритму буде визначатися ступенем узгодженості стимулів, що запропоновані механізмом, та інтересів суб'єктів. Механізм примусу безпосередньо визначає правила дій або поведінку суб'єктів.

Отже, виникає питання визначення призначення запропонованого нами концепту, а саме визначення виду впливу – управління або регулювання.

В Енциклопедії державного управління зазначається, що державне управління – це діяльність держави (органів державної влади), яка спрямована на створення умов для як найповнішої реалізації функцій держави, основних прав і свобод громадян, узгодження різноманітних груп інтересів у суспільстві та між державою і суспільством, забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами [4].

Державне регулювання – сукупність цілеспрямованих форм, методів і напрямів впливу, що застосовуються органами державного управління для

впорядкування системи суспільно-економічних відносин з метою стабілізації і пристосування існуючої суспільно-політичної системи до умов, що змінюються. Під регулюванням зазвичай розуміють діяльність, спрямовану на коригування роботи системи (елементів системи) з метою забезпечення досягнення системою (елементами системи) такого стану, який забезпечує її (їх) роботу відповідно до визначених характеристик. Тобто цей вид діяльності розглядається як регуляційний процес, метою якого є досягнення відповідного рівня взаємодії та злагодженості окремих частин [4].

Під механізмами управління розуміють внутрішнє улаштування системи управління, що визначає порядок управлінської діяльності. Механізми управління становлять об'єкти, процеси, явища, які забезпечують процес управління. Особлива увага приділяється завданню проектування механізмів [3].

Князев В. М. та Бакуменко В. Д. визначають механізм державного управління як “практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на суспільство, процеси виробництва, будь-яку соціальну систему з метою досягнення поставлених цілей”. Також вони пропонують розглядати комплексний механізм державного управління “як систему політичних, економічних, соціальних, організаційних і правових засобів цілеспрямованого впливу органів державного управління” [3].

Механізми державного регулювання стосуються відповідних сфер суспільного життя. Так, наприклад, сутність механізму державного регулювання економіки виражає відносини суб'єктів, що утворюють цілісну систему, яка включає органи державної влади, учасників господарської діяльності та зовнішнє середовище у формі потреб, інтересів і цілей суб'єктів економічної діяльності. Зміст механізму державного регулювання економіки визначається як сукупність економічних форм, методів, способів і правових норм, за допомогою яких органи державної влади впливають на економічні процеси, забезпечують вирішення суперечностей у соціально-економічних системах [9].

Дослідники Н. Ткачова та С. Чернов розглядають призначення механізму управління – створення організаційної системи для регулювання або управління, а механізм регулювання призначений для регулювання функціональної діяльності або процесу (табл. 1) [7]

Таблиця 1

Функціонально-процесні складові механізмів управлінського впливу

<i>Види механізмів</i>	<i>Призначення механізмів</i>	<i>Функціонально-процесні складові механізмів визначають</i>			
Механізм регулювання	Регулювання функціональної діяльності, процесу	мета	послідовність впливу	засоби регулювання	порядок моніторингу
Механізм управління	Створення організаційної системи для регулювання або управління	план (програма) досягнення мети	організація (організаційне проектування)	стимулювання (мотивація)	контроль за досягненням мети

Також треба брати до уваги існування та трансформації суспільного мовлення протягом певного історичного періоду. Отже, продукт суспільного мовлення треба розглядати як суспільне благо, що надавалося населенню протягом тривалого часу. Також, в ринкових умовах роль держави визначається

як регулювання суспільних відносин в певних сферах суспільного життя. Отже, ми визначаємо головну роль держави у регулюванні відносин щодо розподілу цього блага. Тобто ми говоримо про регулювання відносин “суспільний мовник – громадяни” та створення умов для діяльності суспільного мовлення “суб’єкти функціональної підсистеми – суб’єкти підсистеми забезпечення”, а також міжсуб’єктних відносин у функціональній підсистемі.

Зазначимо, що на етапі створення функціональної підсистеми даного механізму, а в нашому випадку – суб’єкту суспільного мовлення, забезпечення ресурсами, створення попередніх структур та ін. використовується механізм впливу та примусу. Тому державний вплив на діяльність суспільного мовлення в Україні треба розглядати протягом двох періодів: 2014–2017 рр., коли відбувалось становлення системи суспільного мовлення; 2017 р. – по теперішній час, початок діяльності суспільного мовлення – вироблення продукту.

Для першого періоду державний вплив має ознаки прямого управління. Вважаємо, що для забезпечення управління процесом становлення будь-яких суб’єктів (призначення яких є вироблення продукту) необхідно утворювати тимчасові структури для налаштування механізму та правового забезпечення його діяльності. Ці структури формуються “Центром” за участю зацікавлених сторін та повинні мати відповідні повноваження і ресурси.

Після завершення періоду становлення механізму – утворення суб’єктів у функціональній підсистемі та у підсистемі забезпечення, починається самостійна діяльність. Міжсуб’єктна взаємодія у ринковому середовищі є незалежною та державний вплив на їх діяльність визначається як регулювання.

Отже, враховуючи огляд механізмів державного управління, ґрунтуючись на працях та дослідженнях науковців, власних роздумах, ми за допомогою методу дедукції як методу переходу від знання загальних закономірностей до окремого прояву (понять) визначаємо, що державний вплив на діяльність суспільного мовлення можна описати через механізм державного регулювання.

Таким чином, сутність побудованого нами концепту механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення в Україні міститься у регулюванні “Центром” діяльності суб’єктів функціональної підсистеми і підсистеми забезпечення задля вироблення продукту, що відповідає заданим параметрам.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Методологічний підхід до розробки механізму державного впливу на діяльність суспільного мовлення в Україні має певні особливості. До цих особливостей треба віднести: суспільне мовлення є суб’єктом ринку, продукт суспільного мовлення направлений на задоволення потреб суспільства та виробляється і використовується на відповідних принципах; цей продукт визначається як суспільне благо, що висуває певні вимоги до підсистем цього механізму.

Розробка концепту механізму спирається на системний підхід та передбачає наявність двох підсистем – функціональної підсистеми та підсистеми забезпечення. Також, логіка розробки цього механізму спирається на сукупність елементів та їх взаємозв’язок, що складаються з: об’єкту, центру, суб’єктів механізму, алгоритму роботи, опису результатів (продукту), умов, допущень або обмежень застосування механізму.

Впровадження цього механізму буде мати два періоди розвитку: період розробки та становлення, де державний вплив визначається як управління; та період “зрілості” з відповідним самоуправлінням та самоорганізацією, де державний вплив визначається як регулювання.

До перспектив наступних досліджень можна віднести розробку складових підсистем запропонованого механізму, застосування концепту в інших сферах суспільного життя.

Список використаних джерел

1. Бодрийяр Ж. В тени молчаливого большинства, или конец социального. Екатеринбург, 2000.
2. Бычкова А. М. Экономический механизм: определение, классификация и применение. *Вестник Омского университета. Серия "Экономика"*. 2010. № 4. С. 37–43.
3. Державне управління : словник-довідник / за заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. Київ : УАДУ 2002. 228 с.
4. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
5. Про Суспільне телебачення і радіомовлення України : Закон України від 17.04.2014 р. № 1227-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18#Text> (дата звернення: 11.02.2020).
6. Исупова С. Механизм реализации муниципальной экономической политики. *Содействие развитию экономики на муниципальном уровне / под ред. Х. Берра и С. Исуповой. Серия: Муниципальное управление*. Москва, 2007. Вып. 5. С. 29–32.
7. Ткачова Н. М., Чернов С. О. Механізм державного регулювання інноваційного ринку в Україні. *Збірник наукових праць ДонДУУ. Серія "Державне управління процесами життєдіяльності і галузевого розвитку регіону"*. Донецьк. 2003. Т. IV. С. 162–168.
8. Мендел Тоби. Служба общественного вещания: Сравнительное правовое исследование / пер. Л. Фунсо. ЮНЕСКО, 2002. URL: http://old.unesco.kz/publications/mendel/psb_rus.pdf (дата звернення: 11.02.2020).
9. Адамовська В. С. Механізм державного регулювання економіки та вибір напряму економічної політики в сучасних умовах господарювання. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1063> (дата звернення: 11.02.2020).
10. Ясиневич С. Л. Механізм державного регулювання діяльності суспільного мовлення в контексті розвитку громадянського суспільства : автореф. дис. ... канд. держ. упр. : 25.00.02. Одеса, 2019. 20 с.
11. Towards knowledge societies: UNESCO world report (rus). (2005). URL: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000141843_rus (дата звернення: 11.02.2020).
12. Habermas J. *The Structural Transformation of the Public Sphere: An Inquiry into a category of Bourgeois Society*. Cambridge, MA: MIT Press, 1991.
13. Nations in Transit Ukraine. 2013. URL: http://www.freedomhouse.org/report/nations-transit/2013/ukraine#t_NvDLGxko (дата звернення: 11.02.2020).

Cheban O. I.,

PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of Department of Regional Policy and Public Administration, ORI NAPA, Odesa
ORCID 0000-0002-4087-0698;

Yasinevich S. L.,

PhD in Public Administration, Member of NGO "New Elite of the Nation", Odesa
ORCID 0000-0002-7943-1588

CONCEPT OF THE MECHANISM OF STATE INFLUENCE ON THE ACTIVITIES OF PUBLIC SERVICE BROADCASTING

The article examines the formation of a mechanism of state influence on the activities of public service broadcasting and proposes the concept of this mechanism. The need to develop a concept for this mechanism is contained in the features of public service broadcasting. Firstly, it is the mission of public broadcasting, the general access to information and knowledge, representation of the interests of the whole society. Secondly, it is ensuring the independence of public service broadcasting, guaranteed fund, and accountability of the public for the fulfillment of the mission and the use of resources.

It is also necessary to take into account that public service broadcasting is a subject of the market, hem activities are regulated by a separate Law of Ukraine, as well as regulations in the

sphere of media and entrepreneurship. The product of public service broadcasting is a public good and is accordingly produced, distributed and consumed on the basis of appropriate principles.

Based on these conditions and under the logic of the design of the mechanisms, it is identified: the purpose, structure, product of the mechanism. The purpose of the mechanism of state influence on the activity of public service broadcasting is to ensure the ever-changing needs of society in information, communication, etc. for the development of society and the formation of civil society.

We consider the mechanism in the form of two subsystems: a functional subsystem and a support subsystem. Within the frame of the functional subsystem are planning, stimulation, responsibility and the main production of the product of the mechanism. The support subsystem contains the following elements: financing, control, legal support, information support, vocational training, etc.

Based on conceptualization as a movement from the abstract to the concrete, that represents knowledge in a structured and detailed form, we developed the concept of this mechanism, which displays only the necessary set of constructs that allows you to set the picture of reality. Thus, the development of the concept of the mechanism of state influence on the activity of public service broadcasting is based on a set of elements, their interconnection and consists of a description and a graphical representation: an object, a Center, subjects of the mechanism, an algorithm, a description of the results (product), conditions, assumptions and limitations of the mechanism.

Keywords: public service broadcasting, state influence, mechanism of state regulation, concept of the mechanism.

References

1. Bodryjar, Zh. (2000). V teny molchalyvoho bol'shynstva, yly konets sotsyalnoho. Ekaterynburh [in Russian].
2. Bychkova, A.M. (2010). Ekonomycheskyj mekhanyzm: opredelenye, klassyfykatsiya y pryemnyenye [Economic mechanism: definition, classification and application]. *Vestnyk Omskoho unyversyteta. Seryia "Ekonomyka"*, 4, 37–43 [in Ukrainian].
3. Derzhavne upravlinnia: slovnyk-dovidnyk [Public Administration: a Guide]. (2002). V.M. Kniaziev, V.D. Bakumenko (Eds.). Kyiv: NAPA [in Ukrainian].
4. Surmin, Yu.P., Bakumenko V.D., Mykhnenko, A.M. et al. (2010). Entsyklopedychnyj slovnyk z derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedic Dictionary of Public Administration.]. Yu.V. Kovbasiuk, V.P. Troschynskiy, Yu.P. Surmin (Eds.). Kyiv: NAPA [in Ukrainian].
5. Pro Suspilne telebachennia i radiomovlennia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 17.04.2014 r. № 1227-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18#Text>.
6. Ysupova, S. (2007). Mekhanyzm realizatsiyi munitsypalnoj ekonomycheskoj polityky. Sodejstvye razvytiyu ekonomyky na munitsypalnom urovne [The mechanism for the implementation of municipal economic policy. *Promoting economic development at the municipal level. Moscow, vol. 5, 29–32* [in Russian].
7. Tkachova, N.M., Chernov, S.O. (2003). Mekhanizm derzhavnoho rehuliuвання innovatsijnogo rynku v Ukraini. [The mechanism of state regulation of the innovation market in Ukraine.]. *Public Administration of Life and Sectoral Development of the Region. Donetsk, vol. IV, 162–168* [in Ukrainian].
8. Mendel, Toby. (2002). Sluzhba obschestvennogo veschanyia: Sravnytelnoe pravovoe yssledovanye. UNESCO. URL: <http://ru.unesco.kz/public-service-broadcasting-a-comparitive-legal-survey> [in Russian].
9. Adamovska, V.S. (2017). Mekhanizm derzhavnoho rehuliuвання ekonomiky ta vybir napriamu ekonomichnoi polityky v suchasnykh umovakh hospodariuvannya [The mechanism of state regulation of economy and choice direction of economic policy in modern manage conditions]. *Public Administration: Improvement and Development, vol. 4*. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1063> [in Ukrainian].
10. Yasynevych, S.L. (2019). Mekhanizm derzhavnoho rehuliuвання diialnosti suspilnoho movlennia v konteksti rozvytku hromadianskoho suspilstva [The mechanism of state regulation a public service broadcasting in the context of civil society development]. *Doctor's thesis*. Odesa [in Ukrainian].
11. Towards knowledge societies: UNESCO world report (rus). (2005). URL: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000141843_rus.
12. Habermas, J. (1991). *The Structural Transformation of the Public Sphere: An Inquiry into a category of Bourgeois Society*. Cambridge, MA: MIT Press.
13. Nations in Transit Ukraine. (2013). URL: http://www.freedomhouse.org/report/nations-transit/2013/ukraine#.t_NVdLGxko.

Надійшла до редколегії 28.02.2020 р.